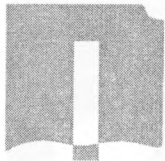

PRVE DONACIJE LIKOVNIH UMJETNIKA HRVATSKE ZA MUZEJ VUKOVARA U PROGONSTVU

Božo Biškupić

Ministarstvo kulture i prosvjete RH
Zagreb

inicijativa za osnivanje Muzeja Vukovara u progonstvu, koji se treba oblikovati prikupljanjem likovnih radova umjetnika iz cijelog svijeta, uvrštava se u još jednu plemenitu namjeru prema obnovi umjetničke baštine Vukovara.

Namjera, u tu svrhu osnovanog Odbora za osnivanje toga muzeja pri Odjelu za management Ministarstva prosvjete i kulture RH, jest da vrijednosti toga muzeja budu primjerene onim vrijednostima koje su danas u Vukovaru uništene, ali također onome što Vukovar danas znači i kao simbol i kao opomena.

Vukovar i njegova kulturna dobra, kao i cjelokupna kulturna baština u Hrvatskoj, bili su svjesni ciljevi uništavanja, u kojem je iskazana sva nakaznost osvajačke politike Srbije. Gradovi kao ciljevi rata uništavani su i u prethodnim ratovima prije svega kao simboli duha kulture jedne nacije.

Ratna zbivanja u Vukovaru, gradu u kojem su do 1990. godine glavnu riječ počeli voditi ljudi koji nisu imali povijest, iznijela su na površinu i neke od skrivenih vrijednosti toga grada, pejzažnih, povijesnih i ljudskih.

Vukovar je i prije no što je do temelja razoren zasluživao da bude poznat, i to prije svega zbog umjetničke baštine koja se u njemu čuvala - njegov urbanistički raspored, vrijedan spomenik kasnoga baroka, njegove kuće, muzeji, arheološka nalazišta. U Gradskom muzeju, prezentantu bogate kulturne povijesti grada i srijemsko-slavonske regije, s više od 30.000 predmeta, koji je bio smješten u dvorcu Eltz, jednom od najljepših arhitektonskih cjelina iz razdoblja baroka u Slavoniji, i franjevačkom samostanu, čuvala su se djela što su obuhvaćala raspon od vučedolske kulture (neolitsko doba), sa svjetski poznatoga prehistorijskog naselja Vučedola, nedaleko od Vukovara - muzeja na otvorenome, pa do Zbirke Bauer - Galerije umjetnina, jedne od najcjelovitijih zbirki hrvatske likovne umjetnosti iz 19. i 20. stoljeća, donacije više od 1.000 umjetnina prof. dr. Antuna Bauera svome rodnome gradu, kao i Muzeju nobelovca Lavoslava Ružičke - sve su to danas ruševine, a muzejska i crkvena grada opljačkana je još u studenome 1991. godine i prenesena u Srbiju. Dio našeg otpora svem uništavanju i razaranjima, pljački Vukovara, uza brojne druge akcije za obnovu kulturne baštine Vukovara, iskazuje se i Prvom izložbom donacija likovnih umjetnika Hrvatske za Muzej Vukovara u progonstvu, otvorenom 4. veljače 1993., i izložbom Prve donacije likovnih umjetnika za grafičku zbirku Muzeja Vukovara u progonstvu, otvorenom 17. svibnja 1993. u povodu Međunarodnoga dana muzeja - 18. svibnja. Otvarajući ovu drugu izložbu upravo u povodu Dana muzeja, koji ICOM-UNESCO provodi pod geslom da su muzeji značajni nosioci kulturne razmjene, obogaćenja kultura i razvitka međusobnog razumijevanja, suradnje i mira među ljudima, i Muzej Vukovara u progonstvu mjesto je primjene i novih premisa mogućeg značenja muzeja. Obje izložbe prezentirane su u Muzeju Mimara u Zagrebu, koji je do adekvatnijega prostornog rješenja za Muzej Vukovara u progonstvu podržao napore Odbora i odazvao se pozivu za suradnju.

Danas zbirku Muzeja čini 110 slika i skulptura i 560 grafika, ponajprije likovnih umjetnika iz Hrvatske, a obogaćuje se i radovima umjetnika iz inozemstva.

Ono što su do danas hrvatski likovni umjetnici darovali i što će darovati i njihovi kolege iz cijeloga svijeta, vrednuje se napose kriterijima plemenitosti ali i solidariziranja s vukovarskom tragedijom.

Velik odaziv likovnih umjetnika iz Hrvatske i dijelom već i iz inozemstva, kao i izdavača grafičkih mapa, na poziv Odbora za osnivanje Muzeja Vukovara u progonstvu ne iznenađuje. On upravo očituje odnos svih nas da je obnova Vukovara duboki intelektualni i moralni izazov koji nadilazi sve što nam zadaju normalni uvjeti. Likovni umjetnici upravo djelima izrazito individualnog značaja i vizije potvrđuju i ljudsku solidarnost s dramom Vukovara, koja je u semantičkom smislu mnogo složenija od samog problema rekonstrukcije i obnove.

Darovana djela, koja će ući u stalni postav novoga vukovarskog muzeja, danas pa sve do početka obnove Vukovara bit će izložena u Zagrebu, a onda i u Vukovaru, gdje će upravo Muzej - dakle umjetnost - biti temelj obnove i dokaz da je iz onoga što se dogodilo s našim gradom čovječanstvo nešto naučilo.

Ovaj, po načinu nastanka ali i koncepciji prikupljanja, posve specifičan muzej - koji nastaje po osnovnoj premisi humanosti i zalogom je nove, zasigurno ne daleke nove muzejske djelatnosti u našem, obnovljenom Vukovaru, muzeološki je i arhitektonski izazov u novom promišljanju muzejske djelatnosti Vukovara.

Visoki kriteriji kojima se Odbor rukovodio pri formiranju jezgre novoga vukovarskog muzeja, usmjerit će se u nastavku dopunjavanja tog otvorenog galerijskog fonda i prema ostalim, napose mladim, likovnim stvarateljima iz Hrvatske ali i iz cijeloga svijeta.

Ove dvije izložbe, u nizu planiranih, siguran su pokazatelj i našeg odnosa prema vlastitoj kulturnoj baštini i odraz našega htijenja za njezinom skorom obnovom, čemu su se svi umjetnici darovatelji nesebično pridružili.

Primljeno: 24. 5. 1993.

SUMMARY

First Donations to Vukovar Museum in Exile Made by Croatian Artists

by Božo Biškupić

The Comity for the Foundation of the Vukovar Museum in Exile, which has its seat in Zagreb, initiated a world-wide action to collect works of art as a contribution to the renewal of the art heritage of the city of Vukovar devastated by war. The first exhibition of donations to the Vukovar Museum in Exile made by Croatian artists was presented to the public at Mimara Museum of Zagreb in February 1993, and the second exhibition of the donations made to the graphics collection of the Vukovar Museum was opened on the International Museums Day, on 18 May 1993. The action met with favorable response in art community at home and abroad, and the museum now holds 110 paintings and sculptures and 560 graphics by Croatian and international artists. As the action continues, many artists contribute their works to the exiled Art Collection of the Vukovar Museum.